

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, VLAAMSE RAND, TOERISME EN DIERENWELZIJN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de technische voorschriften voor binnenschepen
Principiële goedkeuring

1. INHOUDELIJK

1.1 Bevoegdheid:

Door de Zesde Staatshervorming werden op het vlak van de binnenvaart een aantal nieuwe bevoegdheden aan de gewesten overgedragen. De Bijzondere Wet van 6 januari 2014 met betrekking tot de Zesde Staatshervorming bepaalt in artikel 6 § 1, X, 11° B.W.H.I. dat de gewesten bevoegd zijn voor:

de regels met betrekking tot de bemanningsvoorschriften inzake de binnenvaart en de regels inzake de veiligheid van binnenschepen en binnenschepen die ook voor niet-internationale reizen op zee worden gebruikt;

In de memorie van toelichting bij het voorstel van Bijzondere Wet met betrekking tot de Zesde Staatshervorming, art. 23, is deze overdracht van bevoegdheden als volgt verduidelijkt :

(3) de veiligheid van binnenschepen en binnenschepen die ook voor niet-internationale zeereizen worden gebruikt (kustvaartschepen): dit betreft de veiligheidsregels met betrekking tot de schepen en vaartuigen, inclusief de binnenvaartinspectie en de schouwing van de binnenschepen, zoals bepaald in hoofdstuk 4 en 4bis van de wet van 5 juni 1972 op de veiligheid van vaartuigen. Het betreft derhalve niet de veiligheidsregels met betrekking tot de pleziervaartuigen en de plezierboten, gedefinieerd in artikel 1, 5° respectievelijk, 6°, van dezelfde wet.

In het licht van het voorgaande zijn de technische voorschriften voor de (binnen)schepen onbetwistbaar een gewestelijke bevoegdheid, gezien moeilijk anders kan worden gesteld dan dat dergelijke technische voorschriften deel uitmaken van “de regels inzake de veiligheid van binnenschepen”.

1.2 Situering en context:

Op 16 september 2016 publiceerde de Europese Unie Richtlijn 2016/1629 (EU) van het Europees Parlement en de Raad van 14 september 2016 tot vaststelling van de technische voorschriften voor binnenschepen, tot wijziging van Richtlijn 2009/100/EG en tot

intrekking van Richtlijn 2006/87/EG.

Richtlijn 2016/1629 (EU) tot vaststelling van de technische voorschriften voor binnenschepen is op 6 oktober 2016 in werking getreden en moet uiterlijk op 7 oktober 2018 zijn omgezet in nationale regelgeving.

Richtlijn 2006/87 (EG) van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 tot vaststelling van de technische voorschriften voor binnenschepen en tot intrekking van Richtlijn 82/714/EEG van de Raad, die wordt ingetrokken door de nieuwe Richtlijn 2016/1629, werd omgezet door het Koninklijk Besluit van 19 maart 2009 betreffende de technische voorschriften voor binnenschepen.

Met dit ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering wordt Richtlijn 2016/1629, voor zover zij betrekking heeft op de gewestelijke bevoegdheid inzake binnenvaart, omgezet in het voorliggend ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de technische voorschriften voor binnenschepen.

1.3. Doelstelling van de nieuwe Richtlijn 2016/1629:

Richtlijn 2016/1629 heeft als doel om geharmoniseerde voorwaarden in te voeren voor de afgifte van technische certificaten voor binnenschepen in alle lidstaten van de EU.

In het belang van de veiligheid en om gelijke concurrentievoorwaarden te creëren moet worden gestreefd naar een uniform stelsel van technische normen. Dit biedt meer rechtszekerheid en waarborgt dat technische aanpassingen aan de vooruitgang van de techniek binnen een redelijke termijn kunnen worden ingevoerd om ervoor te zorgen dat op alle binnenwateren van de Unie hoge veiligheidsnormen worden gehandhaafd en dat de innovatie in de sector niet wordt belemmerd.

Aangezien er momenteel nog twee verschillende rechtskaders bestaan, enerzijds CCR-regelgeving en anderzijds EU-wetgeving, die allebei volgens eigen voorschriften en procedures functioneren, verloopt de weg naar een uniform geheel van technische normen in verschillende stappen.

Als eerste stap werden in de nieuwe richtlijn de voorschriften inzake besluitvorming gescheiden van de voorschriften die van meer technische aard zijn. In de vorige versie van de richtlijn waren deze bepalingen niet goed gescheiden, waardoor het moeilijk was om één technische norm te ontwerpen die kon worden toegepast op beide rechtsstelsels. Als tweede stap werd, sinds de vorige richtlijn een passende structuur opgezet die de EU en de CCR in staat stellen uniforme gemeenschappelijke technische normen te ontwikkelen en te handhaven. Hiertoe hebben de diensten van de Commissie en het secretariaat-generaal van de CCR, onder de auspiciën van de CCR, CESNI (Comité européen pour l'élaboration de standards dans le domaine de la navigation intérieure; Nederlands: Europees Comité voor de opstelling van standaarden in de binnenvaart) opgericht dat technische normen ontwikkelt. De reglementaire kaders van de Europese Unie en van de CCR zullen bijgevolg in de toekomst allebei naar de door CESNI uitgewerkte standaarden kunnen verwijzen.

Het CESNI heeft op 6 juli 2017 de nieuwe Europese standaard tot vaststelling van de technische voorschriften voor binnenschepen, ES-TRIN 2017/1, aangenomen.

In deze standaard worden de nodige eenvormige technische voorschriften vastgesteld om de veiligheid van binnenvaartschepen te verzekeren. De standaard bevat bepalingen met

betrekking tot de bouw, inrichting en uitrusting van binnenschepen, speciale bepalingen voor specifieke categorieën van vaartuigen zoals passagiersschepen, duwstollen en containerschepen, bepalingen met betrekking tot de identificatie van vaartuigen en modelcertificaten en het modelregister, overgangsbepalingen en instructies voor de toepassing van de standaard, samen met nieuwe voorschriften voor het gebruik van vloeibaar aardgas (LNG) als brandstof.

ES-TRIN is als zodanig niet bindend. Om de standaard toepasselijk te maken, moeten de CCR en de EU in hun respectieve wettelijke kaders naar de standaard verwijzen.

De EU-wetgeving zal vanaf 7 oktober 2018 (en dus ook de Vlaamse regelgeving middels de omzetting van Richtlijn 2016/1629) verwijzen naar ES-TRIN 2017/01 die door het CESNI ter beschikking is opgesteld. Daartoe werd op 10 juli 2018 de Gedelegeerde Richtlijn (EU) 2018/970 van de Commissie van 18 april 2018 tot wijziging van de bijlagen II, III en V bij Richtlijn (EU) 2016/1629 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van de technische voorschriften voor Binnenschepen gepubliceerd¹.

Zodra ook de CCR zijn wetgevingskader (Reglement onderzoek schepen op de Rijn) heeft aangepast om te kunnen verwijzen naar de ES-TRIN-norm die door het CESNI is vastgesteld, zullen de technische normen voor binnenvaartschepen volledig op elkaar zijn afgestemd en wordt volledige conformiteit van de normen tussen de rechtsstelsels van de EU en de Rijn bereikt.

Schematisch:

De Centrale Commissie voor de Rijnvaart	De Europese Unie
Wettelijk kader: Reglement Onderzoek Schepen op de Rijn	Wettelijk kader: Richtlijn 2016/1629 (EU), Richtlijn (EU) 2018/970
Procedures van de CCR en de EU blijven verschillend	
Exploitant heeft nog steeds de keuze tussen ofwel een Certificaat van Onderzoek (CCR) ofwel een Uniebinnenvaartcertificaat	
Voor technische voorschriften wordt verwezen naar ES-TRIN Technische voorschriften zijn vanaf oktober 2018 volledig geharmoniseerd in de standaard ES-TRIN versie 2017.	
Vanaf oktober 2018 wordt ES-TRIN elke twee jaar geactualiseerd	

1.4. Inhoudelijke bespreking van het ontwerp van besluit:

Artikel 1:

Sinds 8 november 1991 houden alle richtlijnen die in het interne recht van de lidstaten moeten worden omgezet, de verplichting in om in de omzettingstekst een verwijzing op te nemen naar de omgezette richtlijn.

Er wordt ook aangegeven dat de omzetting slechts gedeeltelijk is omdat de veiligheidsregels met betrekking tot de pleziervaartuigen en de plezierboten, niet werden geregionaliseerd.

¹ Bijlage II bij Richtlijn (EU) 2016/1629 verwijst rechtstreeks naar ES-TRIN-norm 2015/1 voor technische voorschriften voor vaartuigen. Overeenkomstig artikel 31, lid 1, van deze richtlijn is de Commissie gemachtigd de verwijzing naar de meest recente versie van de ES-TRIN-norm bij te werken en de datum van toepassing daarvan vast te stellen. In het licht van de publicatie van de ES-TRIN-norm 2017/1, de recentste versie van ES-TRIN, voorziet het ontwerp van gedelegeerde handeling in de nodige bijwerkingen. De toepassingsdatum is 7 oktober 2018.

Artikel 2:

In dit artikel worden de definities van de richtlijn overgenomen, aangevuld met enkele specifieke definities die noodzakelijk zijn ter verduidelijking van het omzettingsbesluit. Waar nodig worden doorheen het besluit, eveneens nog bepaalde termen toegelicht. Zo wordt o.a. de Commissie van Deskundigen gedefinieerd als de inspectie-instantie zoals bepaald in artikel 2.01 van het Reglement Onderzoek Schepen op de Rijn(ROSR) en tevens de inspectie-instantie zoals omschreven in artikel 2.01 van bijlage VII van dit besluit. De Commissie van Deskundigen vervangt qua benaming de 'Commissie van onderzoek' die in het Koninklijk Besluit van 19 maart 2009 betreffende de technische voorschriften voor binnenschepen werd gehanteerd. De benaming 'Commissie van Deskundigen' sluit beter aan bij de terminologie die zowel in CCR-wetgeving als in de EU-wetgeving wordt gehanteerd.

Het begrip scheepvaartcontrole in de definities wordt als koepelbegrip gehanteerd. Dit sluit aan bij de terminologie die in de federale regelgeving van vóór de zesde staatshervorming werd gebruikt, en die sinds de zesde staatshervorming ook reeds in besluiten van de Vlaamse regering werd gebruikt.

Artikel 3:

Dit artikel bepaalt dat de leden van de Commissie van Deskundigen worden benoemd door de Vlaamse minister, bevoegd voor het mobiliteitsbeleid, de openbare werken en het vervoer.

Artikel 4:

Het toepassingsgebied van dit besluit wordt letterlijk overgenomen uit de richtlijn.

Artikel 5:

De indeling van de binnenwateren zones is volledig analoog aan de richtlijn.

Artikel 6

Vaartuigen hebben een Uniebinnenvaartcertificaat nodig om aan te tonen dat ze voldoen aan de voorschriften van dit besluit.

Artikel 7:

Uniebinnenvaartcertificaten worden afgegeven door de Commissie van Deskundigen. De Commissie van Deskundigen voert daartoe een technische inspectie van het vaartuig uit. De Commissie van Deskundigen bepaalt de nodige procedures.

Artikel 8:

Dit artikel legt vast welke documenten aan boord moeten zijn.

Artikel 9:

Voor bepaalde waterwegen kunnen aangepaste technische voorschriften worden vastgesteld die aanleiding geven tot afgifte van een aanvullend Uniebinnenvaartcertificaat. Ook hier levert de Commissie van Deskundigen het aanvullend Uniebinnenvaartcertificaat af onder de voor die waterwegen bepaalde voorwaarden.

Artikel 10:

Dit artikel bepaalt wanneer een voorlopig Uniebinnenvaartcertificaat kan worden afgegeven. Dit kan in een aantal specifieke gevallen, in voorkomend geval onder bepaalde voorwaarden, met dien verstande dat de deugdelijkheid(veiligheid) van het vaartuig altijd gewaarborgd moet blijven. Het voorlopig Uniebinnenvaartcertificaat is, zoals het woord zelf zegt, slechts voor korte tijd geldig.

Artikel 11:

Dit artikel bepaalt de geldigheidsduur van voor nieuwe vaartuigen afgegeven Uniebinnenvaartcertificaten.

Artikel 12:

Dit artikel regelt de tijdelijke verlenging van het Uniebinnenvaartcertificaat zonder inspectie van het vaartuig. Deze tijdelijke verlenging kan slechts in uitzonderlijke omstandigheden plaatsvinden.

Artikel 13:

Dit artikel regelt de vernieuwing van het Uniebinnenvaartcertificaat.

Artikel 14:

Dit artikel regelt de vervanging van het Uniebinnenvaartcertificaat ingeval van verlies of onbruikbaarheid.

Artikel 15:

Dit artikel bepaalt dat na wezenlijke veranderingen of reparaties van een vaartuig die een invloed hebben op de deugdelijkheid van het vaartuig, de vaar- of manoeuvre-eigenschappen of de bijzondere kenmerken ervan, het vaartuig voor de inbedrijfname moet worden geïnspecteerd wat mogelijks aanleiding kan geven tot de afgifte van een nieuw Uniebinnenvaartcertificaat.

Artikel 16:

Dit artikel bepaalt de beroepsmogelijkheden ingeval van weigering van afgifte of vernieuwing van het Uniebinnenvaartcertificaat, of ingeval van intrekking van het Uniebinnenvaartcertificaat.

Artikel 17:

Dit artikel bepaalt dat zolang geen formele akkoorden zijn afgesloten tussen de Europese Unie en derde landen inzake de wederzijdse erkenning van scheepscertificaten, de voorzitter van de Commissie van Deskundigen de scheepscertificaten van vaartuigen van derde landen kan erkennen voor het bevaren van de binnenwateren van het Vlaamse Gewest.

Artikel 18:

Dit artikel bepaalt dat de Commissie van Deskundigen een register bijhoudt van alle certificaten die zij heeft uitgereikt.

Artikel 19:

Dit artikel bepaalt dat de Commissie van Deskundigen aan ieder vaartuig een uniek Europees scheepsidentificatienummer (ENI-nummer) toekent.

Artikel 20:

Dit artikel bepaalt dat de Commissie van Deskundigen de EHDB (European Hull Data Base - Europese scheepsrompendatabank) bijhoudt om de toepassing van dit besluit te garanderen. Bijzondere aandacht dient geschonken te worden dat dit gebeurt in overeenstemming met de algemene verordening gegevensbescherming.

Artikel 21:

Dit artikel bepaalt dat de Commissie van Deskundigen kan afzien van inspectie van een vaartuig als voor dit vaartuig een attest wordt voorgelegd van een erkend classificatiebureau waarin verklaard wordt dat het voldoet aan de technische voorschriften van dit besluit.

Artikel 22:

Dit artikel bepaalt dat de minister aan de Europese Unie kan vragen dat een classificatiebureau, naargelang het geval, wordt erkend dan wel dat haar erkenning wordt ingetrokken.

Artikel 23:

Dit artikel regelt de controle op de naleving of een vaartuig aan de voorschriften voldoet en bepaalt welke maatregelen kunnen worden genomen om de situatie recht te zetten.

Artikel 24:

Dit artikel stelt dat aangepaste technische voorschriften voor bepaalde zones kunnen worden vastgesteld.

Zo worden in het Vlaamse Gewest aanvullende technische voorschriften voor waterwegen van zone 2 voorzien².

Omgekeerd worden in het Vlaamse Gewest voor vaartuigen die uitsluitend waterwegen van zones 3 en 4 bevaren, minder strenge technische voorschriften bepaald.

Die voorschriften zijn terug te vinden in respectievelijk bijlage III en bijlage IV.

Artikel 25:

Dit artikel bepaalt dat de Commissie van Deskundigen voor bepaalde categorieën van vaartuigen vrijstellingen kan toestaan van de toepassing van dit besluit.

Artikel 26:

Dit artikel bepaalt dat om innovatie en het gebruik van nieuwe technologieën in de binnenvaart aan te moedigen, de Commissie van Deskundigen, onder de door de Europese Commissie bepaalde voorwaarden, bepaalde vrijstellingen kan toestaan of de gelijkwaardigheid erkennen van technische specificaties voor een specifiek vaartuig, voor de toepassing van dit besluit.

Artikel 27:

Dit artikel bepaalt dat de Commissie van Deskundigen, onder de door de Europese Commissie bepaalde voorwaarden, ontheffingen kan toestaan indien bepaalde voorschriften technisch moeilijk uitvoerbaar zijn of de toepassing ervan onevenredige kosten vergt.

² Artikel 24 §1 is voorlopig nog wel zonder voorwerp omdat nog geen waterwegen van zone 2 zijn aangeduid.

Artikel 28 – 47:

Deze artikelen brengen de noodzakelijke wijzigingen aan aan de bestaande regelgeving.

Artikel 48 – 51:

Deze artikelen voorzien in opheffings- en overgangsbepalingen.

Artikel 52:

Dit artikel regelt de inwerkingtreding van dit besluit.

Artikel 53:

Dit artikel voorziet in een klassieke uitvoeringsbepaling.

Bijlagen:

Bijlage 1 voorziet in een lijst van de binnenwateren in het Vlaamse Gewest.

Bijlage 2 bepaalt de technische voorschriften voor vaartuigen zoals die vastgelegd zijn in de ES-TRIN-norm 2017/1 (Europese standaard tot vaststelling van de technische voorschriften voor binnenschepen).

Bijlage 3 legt de aanvullende technische voorschriften vast voor vaartuigen die in het Vlaams Gewest waterwegen van de zone 2 bevaren.

Bijlage 4 bepaalt de afwijkingen voor vaartuigen die in het Vlaams Gewest uitsluitend waterwegen van de zones 3 en 4 bevaren.

Bijlage 5 bepaalt de ontheffingen voor bepaalde categorieën vaartuigen.

Bijlage 6 bepaalt bijzondere technische voorschriften voor bepaalde categorieën vaartuigen die niet onder het toepassingsgebied van de Richtlijn 2016/1629 EU vallen.

Bijlage 7 voorziet in een aantal procedurele bepalingen.

Bijlage 8 bepaalt de criteria voor de erkenning van classificatiebureaus.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het (gunstig) advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 9 juli 2018.

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Eventuele bijkomende kosten die de implementatie van dit besluit met zich meebrengen, zullen worden opgevangen binnen de begroting van De Vlaamse Waterweg nv.

Het akkoord van de minister, bevoegd voor de begroting, moet dus niet worden ingewonnen.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

- "a. personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet"
- "b. werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven"
- "c. investeringen en schuld: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg"
- "d. ontvangsten: het voorstel resulteert niet in bijkomende ontvangsten"
- "e. conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen"

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het bijgaande ontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2018/296 van 26 juni 2018. 2 Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de technische voorschriften voor binnenschepen vloeit rechtstreeks voort uit de omzetting van Richtlijn 2016/1629. Deze Richtlijn laat geen noemenswaardige vrije beleidsruimte toe. Het ontwerp van besluit volgt quasi volledig de Europese regelgeving.

De opmaak van een reguleringssimpactanalyse brengt derhalve geen meerwaarde en dient dan ook niet te worden opgemaakt.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te verlenen aan het bijgevoegde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering;

2° de Vlaamse minister, bevoegd voor Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken,
Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn,

Ben Weyts

Bijlagen:

- het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de technische voorschriften voor binnenschepen (bijlage 1);
- de bijhorende concordantietabellen A en B (bijlagen 2 en 3);
- advies Inspectie Financiën (bijlage 4).